

Către: Iordanca-Rodica IORDANOV
Ministrul Mediului

Copie: Veronica SIREȚEANU
Ministrul Finanțelor

Copie: Ala NEMERENCO
Ministrul Sănătății

Nr. 22 din 28.02.2023

Ref.: Avizare Proiect de modificare a Legii nr. 209/2016 privind deșeurile

Stimată doamnă IORDANOV,

Vă salutăm din numele Camerei Americane de Comerț din Moldova (în continuare „AmCham Moldova”).

Prin prezenta scrisoare prezentăm comentariile și propunerile comunității AmCham Moldova la Proiectul de modificare a Legii nr. 209/2016 privind deșeurile.

Întâi de toate, AmCham Moldova comunică susținerea inițiativei de modificare a cadrului normativ existent în vederea eliminării neconcordanțelor legislative care reprezintă niște impedimente inclusiv la implementarea eficientă a Responsabilității Extinse a Producătorului cât și în contextul reglementării activităților de gestionare a deșeurilor.

În această ordine de idei, urmare examinării Proiectului de modificare a Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, a Notei informative la Proiect și a Analizei Impactului de Reglementare, atragem atenției dumneavoastră următorul subiecte.

I.

Propunerile de modificare la Art. 2 alineatul (15)¹⁻⁴, (11)¹⁻², (24) și (25), în caz de adoptare, vor permite doar operatorilor economici care dețin instalații de valorificare a deșeurilor să fie autorizați pentru activitățile de colectare și stocare a deșeurilor.

Această schimbare poate avea consecințe neașteptate și problematice pentru gestionarea deșeurilor din Republica Moldova, și anume:

- există riscul monopolizării artificiale a pieței de colectare a deșeurilor de metale feroase și neferoase, având în vedere că există, momentan, doar o singură instalație de valorificare în orașul Rîbnița. Astfel, numai deținătorul acestei instalații va putea colecta și stoca astfel de deșeuri pe teritoriul țării.
- există riscul periclitării sau chiar blocării activității viitoarelor centre regionale de management al deșeurilor, care au ca scop colectarea și sortarea deșeurilor municipale. Aceste centre nu au prevăzute și construirea instalațiilor de valorificare, creându-se riscul ca entitățile care vor administra aceste centre sau întreprinderile de salubritate să nu poată desfășura activitatea de colectare.

- în Republica Moldova este puțin probabilă construcția instalațiilor de valorificare a deșeurilor electrice și electronice sau a deșeurilor de baterii și acumulatori în timpul apropiat, din cauza investițiilor prea mari și a lipsei materiilor prime în cantități suficiente pentru a asigura activitatea rentabilă a unei astfel de instalații. În consecință, în condițiile noilor modificări nu este clară posibilitatea autorizării colectării acestor tipuri de deșeuri.

În modificările aplicate la Art. 6 lipsește lanțul logic clar între alineate, ceea ce poate crea impedimente de implementare practică. În special, lipsește o secvență clară și precisă a procesului de încetare a statutului de deșeu și a criteriilor specifice care trebuie îndeplinite pentru ca această încetare să aibă loc. De asemenea, sunt menționate mai multe categorii de deșeuri, dar nu se oferă o descriere clară a fiecăreia și care autoritate stabilește criteriile specifice pentru încetarea statutului de deșeu pentru fiecare categorie în parte (alineatul (3)²).

Cu regret, în perioada 2017-prezent, procedura de eliberare a certificatului de încetare a statutului de deșeu, conform prevederilor alin. (4) din Art. 6 din Legea nr. 209/2016, nu a fost elaborată și aprobată, iar acum se încearcă modificarea procedurii prin adăugarea de prevederi neclare și ambigui.

Obligațiile (semnarea contractelor, modul de semnare, conținutul contractului și controlul îndeplinirii obligațiilor contractuale) impuse conform alin. (4) și (5) de la Art. 11, alin. (14) din Art. 54¹ și Anexa 6¹ contravin principiului fundamental al legislației civile naționale și anume principiul „libertății contractuale”.

Mai mult ca atât, cerințele incluse în anexa 6¹ din proiect reprezintă o tentativă de a institui prin lege un organ de control specializat în monitorizarea activității sectorului asociativ.

Este o inițiativă periculoasă care contravine prevederilor actelor normative în domeniul organizațiilor non-profit din țară și a următoarelor tratate internaționale:

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului - Adoptată în 1948, această Declarație a consfințit dreptul la libertatea de asociere și de întrunire pașnică, care stau la baza libertății organizațiilor neguvernamentale și a sectorului asociativ.
2. Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice - Adoptat în 1966, acest Tratat garantează drepturile la libertatea de asociere, întrunire și exprimare a gândurilor.
3. Convenția Europeană a Drepturilor Omului - Această Convenție a fost adoptată în 1950 și garantează dreptul la libertatea de asociere.
4. Convenția-cadru a Consiliului Europei privind Statutul Organizațiilor Non-Guvernamentale din Europa - Adoptată în 1986, această Convenție recunoaște importanța organizațiilor neguvernamentale și a sectorului asociativ și stabilește un cadru pentru recunoașterea lor legală și funcționarea lor în Europa.

În proiectul de lege, o mare parte din modificările propuse nu respectă tehnica legislativă prevăzută de Legea nr. 100/2017 privind actele normative, fiind de natură declarativă sau de recomandare. Un exemplu este Art. 3¹, care nu aduce modificări legislației existente, ci doar reiterează prevederi deja expuse la Art. 3.

Modificările propuse la Art. 54 și Art. 54¹⁻⁴ impun obligații suplimentare, inclusiv costuri neprevăzute pentru producătorii de ambalaje, în ciuda faptului că taxarea dublă de mediu pentru ambalaje nu a fost exclusă. Mai mult, astfel de prevederi conform ierarhiei actelor normative, trebuie să se regăsească în actele normative secundare de punere în aplicare a legii. Legea nr. 209/2016 are un caracter general, stabilind un cadru pentru gestionarea deșeurilor în Republica Moldova iar multe modificări propuse la aceste articole sunt de caracterul unui Regulament special.

II.

Începând cu 01 ianuarie 2023, conform pct. 53 din Hotărârea Guvernului nr. 561/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, este obligatorie implementarea REP pentru ambalaje și înregistrarea agenților economici vizați de prevederile HG nr. 561/2020 în Lista producătorilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorilor prin intermediul SIA MD.

Respectiv, conform prevederilor actuale, obligativitatea de implementare a REP pentru ambalaje și înregistrare în SIA MD sunt aplicabile și importatorilor de medicamente și dispozitive medicale.

Totodată, domeniul farmaceutic este unul specific, reglementat de acte legislative speciale.

În special, formarea prețului la medicamente este reglementată de Legea nr. 1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică, precum și de Hotărârea Guvernului nr. 603/1997 despre aprobarea Regulamentului privind formarea prețurilor la medicamente și alte produse farmaceutice și parafarmaceutice.

Legea nr. 1456/1993 și Hotărârea Guvernului nr. 603/1997 specifică clar modalitatea de formare a prețului și reglementează strict adaosul comercial pentru medicamente și dispozitive medicale. Or, suportarea cheltuielilor suplimentare nu poate fi compensată/acoperită prin metoda clasică de includere în preț.

În baza prevederilor în vigoare ale Legii nr. 1456/1993, propunem modificarea Art. 54 (1) din Legea 209/2016 privind deșeurile, cu completarea acestuia după cum urmează:

Articolul 54. Deșeurile de ambalaje

(1) Se supun prevederilor prezentei legi toate ambalajele puse la dispoziție pe piață, indiferent de materialul din care au fost realizate și de modul lor de utilizare în activitățile economice, comerciale, în gospodăriile private sau în orice alte activități, precum și toate deșeurile de ambalaje care nu mai corespund scopului pentru care au fost fabricate, indiferent de modul de generare, de recuperare, de depozitare, de reciclare sau de valorificare, cu excepția ambalajului medicamentelor prevăzute de Legea nr. 1409/1997 cu privire la medicamente, precum și ambalajul dispozitivelor medicale prevăzute de Legea nr. 102/2017 cu privire la dispozitivele medicale.

În această ordine de idei, menționăm faptul că legiuitorul a procedat similar și în Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului, unde la Art. 11 (6), lit. e) a prevăzut scutirea de taxă a ambalajului aferent medicamentelor prevăzute de Legea nr. 1409/1997 cu privire la medicamente, precum și ambalajul aferent dispozitivelor medicale prevăzute de Legea nr. 102/2017 cu privire la dispozitivele medicale.

Cu această ocazie, AmCham Moldova apreciază deschiderea Ministerului Mediului și reiterează angajamentul și suportul acordat în atingerea obiectivelor comune, exprimându-ne disponibilitatea pentru detalierea comentariilor și recomandărilor adresate.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

Camera de Comerț Americană din Moldova